

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 30/7/2020)

Tình hình nổi bật

Thời báo Hoàn Cầu ngày 30/7 dẫn nguồn tin từ SCSPI cho biết ngày 29/7 máy bay tuần tra P-8A của Mỹ bay từ phía Nam Đài Loan và tiến vào không phận Biển Đông, có lúc chỉ cách bờ biển Quảng Đông 52,11 hải lý (96,5km). Ngoài ra một máy bay tiếp nhiên liệu trên không KC-135R cũng xuất hiện tại Biển Đông và có khả năng một số máy bay khác chưa phát hiện cũng xuất hiện tại đây.

Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Mark Esper ngày 29/7 thông báo Mỹ sẽ rút 11.800 quân khỏi Đức, trong số đó 6.400 sẽ trở về Mỹ và 5.400 sẽ được tái bố trí ở Bỉ và Ý. Một số quân nhân có thể được điều động tới Ba Lan và các nước vùng Baltic nếu Washington đạt được thỏa thuận với các nước về việc này.

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Uông Văn Bân ngày 29/7 phản ứng về phát biểu của Tư lệnh Mỹ tại Nhật Bản cho biết Trung Quốc xâm phạm vào vùng biển Senkaku của Nhật Bản nhiều nhất từ trước tới nay. NPN BNG TQ cho rằng đảo Điếu Ngư và các vùng biển lân cận là lãnh thổ của Trung Quốc từ thời cổ đại, tàu Hải cảnh Trung Quốc triển khai tuần tra tại vùng biển đảo Điếu Ngư là quyền lợi cố hữu của Trung Quốc. Trung Quốc hy vọng những bên liên quan thực hiện các hành động có lợi cho hòa bình ổn định của khu vực, không có các hành vi và phát ngôn gây bất lợi cho hòa bình ổn định tại khu vực.

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Uông Văn Bân ngày 28/7 cho biết 6 tháng đầu năm 2020, tần suất hoạt động của máy bay Mỹ tại Biển Đông lên đến 2000 lượt và chỉ tính từ 15/7 đến nay, máy bay Mỹ đã tiến hành trinh sát liên tục 12 ngày tại Biển Đông.

Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 27/7 ra báo cáo tổng quan về hợp tác quốc phòng Việt - Mỹ, trong đó cho biết Việt Nam đã nhận nhiều hỗ trợ từ các chương trình khác nhau của Bộ Ngoại giao Mỹ. Từ 2016 - 2019, Việt Nam đã nhận được hơn 150 triệu USD về hỗ trợ an ninh từ chương trình FMF; trong số này có hơn 58 triệu USD dành cho việc hỗ trợ chuyển giao 2 tàu tuần tra cỡ lớn lớp Hamilton (3.200 tấn) đã loại biên của Tuần duyên Mỹ cho Cảnh sát biển Việt Nam. Trong giai đoạn 2016 - 2020, Việt Nam nhận 20 triệu USD từ FMF qua chương trình Sáng kiến an ninh hàng hải Đông Nam Á của Bộ Ngoại giao Mỹ (SAMSI), cùng 10 triệu USD qua chương trình Sáng kiến an ninh hàng hải Indo - Pacific cũng của Bộ này.

Tổng thống Philippines Rodrigo Duterte ngày 27/7 đã đọc Thông điệp quốc gia thường niên lần thứ 5. Đây là Thông điệp quốc gia dài nhất kể từ 2017, đề cập 21 dự thảo ưu tiên trong phần còn lại của nhiệm kỳ. Thông điệp có đề cập lập trường Philippines trong cạnh tranh Mỹ - Trung: Duterte khẳng định đã thảo luận với Trung Quốc nhằm có quyền ưu tiên tiếp cận vaccine một khi được sản xuất; ông thừa nhận Philippines không đủ năng lực quân sự giải quyết tranh chấp Biển Đông và phương án duy nhất là thông qua nỗ lực ngoại giao. Ông cũng kiên quyết sẽ không cho Mỹ đặt căn cứ hải quân, lo ngại rằng Philippines có thể gánh hệ quả một khi chiến tranh hạt nhân nổ ra giữa Mỹ và Trung Quốc.

Góc nhìn Quốc tế

+ *Trung Quốc:*

Báo Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc ngày 30/7 dẫn bài viết của Hoàng Huệ Khang (thành viên Ủy ban Luật pháp Quốc tế Liên hợp quốc – GS Đại học Vũ Hán) đánh giá Mỹ “thất đạo thất tín, là kẻ tạo ra phiền phức lớn nhất”. Cho rằng con đường của Trung Quốc là chung sống hòa bình, hợp tác cùng có lợi, không vi phạm lợi ích nước khác, không đổ kỵ với sự phát triển nước khác nhưng không từ bỏ quyền lợi chính đáng của Trung Quốc. Trong khi đó Mỹ có lòng tham bá quyền và “tư duy đế quốc” nguy hiểm; luôn luôn coi mình là “thẩm phán của thế giới”, sử dụng logic ngoại giao “kẻ mạnh là công lý” và không có thành tín trong xã hội quốc tế, thường xuyên kích động gây chia rẽ.

Báo Sohu (Trung Quốc) ngày 29/7 dẫn nguồn Nam Hoa Tảo Báo (SCMP) cho rằng Mỹ lạm dụng luật pháp quốc tế, làm náo loạn tình hình Biển Đông. Cho rằng Mỹ chỉ tận dụng luật pháp quốc tế khi có lợi và sẽ “vứt bỏ” nếu không có lợi; sau khi “nguyên cáo” Philippines thể hiện thái độ không muốn đối đầu với Trung Quốc (27/7) thì Mỹ vẫn tiếp tục có các hành động tại đây, mục đích chính là để làm náo loạn tình hình Biển Đông.

Báo Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc ngày 27/7 cho rằng Phán quyết Biển Đông 2016 của Tòa trọng tài quốc tế hoàn toàn không có hiệu lực pháp lý. Vụ kiện Biển Đông từ đầu là do Mỹ chỉ đạo và đây hoàn toàn là kết quả của việc thao túng chính trị khi trong 5 thẩm phán có tới 4 người từ châu Âu và 1 người cư trú dài

hạn ở châu Âu, thiếu những hiểu biết cơ bản về văn hóa Châu Á và diễn tiến lịch sử của vấn đề Biển Đông. Tòa đã “lạm quyền” khi thụ lý vụ kiện, cố tình phớt lờ yêu cầu hợp pháp của Trung Quốc, chà đạp lên luật pháp quốc tế. Lập trường và yêu sách của Trung Quốc trong vấn đề Biển Đông ngày càng được sự ủng hộ và thấu hiểu của cộng đồng quốc tế và đã có hơn 100 nước công khai phát biểu ủng hộ.

+ Mỹ - EU:

Tiến sỹ Gerhard Will, cựu chuyên gia của Viện Khoa học và Chính trị Đức (SWP) ngày 29/7 nhận định: (1) Trung Quốc đang không suy tính chiến lược kỹ càng, tự tin thái quá vào năng lực bản thân, vì vậy cần mở kênh đối thoại với Trung Quốc; (2) Mỹ đã chọn Biển Đông là nơi đối đầu quân sự với Trung Quốc; (3) EU do vướng các vấn đề nội bộ nghiêm trọng nên không thể giữ vai trò lớn nào trong các vấn đề quốc tế, nhưng vẫn có thể làm trọng tài nếu Mỹ và Trung Quốc chuyển từ đối đầu sang đối thoại; (4) Trung Quốc sẽ tiếp tục chiến lược cắt lát salami, các nước cần ngăn cản điều này.

Biên tập: Nguyễn Nhật

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.